

DATE PRELIMINARE ASUPRA ORNITOFAUNEI LACULUI ZAGHEN (II.)

biolog MARINOV MIHAI

Observațiile ornitofaunistice începute în iarna anului 1971 (ianuarie) și publicate parțial (1), au continuat, obținându-se noi date privind dinamica avifaunei în strinsă corelație cu evoluția lacului. Perioada cercetată este situată între noiembrie 1971 și luna mai 1974. În această perioadă s-a produs declinul Zaghenu-lui privit ca biotop acvatic. Aceasta se datorează în principal factorilor antropici. Astfel, odată cu intrarea în funcțiune, în vara anului 1972, al grupului de motopompe din zona izvoarelor sudice, cu scopul de a deservi orașul și o parte din unitățile economice apropiate, cantitatea de apă a început să scadă continuu (capacitatea motopompelor fiind de 26 m³/oră). Simultan cu aceasta, se constată uscarea totală a lacului de la sfârșitul lunii iunie și pînă la sfârșitul lunii octombrie. Precipitațiile și nivelul apei din Dunăre au contribuit la refacerea nivelului obișnuit în iarna 1972/73. Începînd cu luna septembrie 1973 și pînă la 20 aprilie 1974, lacul a rămas din nou uscat. În acest context s-a observat o dinamică specifică a păsărilor, în strinsă dependență cu starea biotopului din fiecare sezon. Concentrările maxime de păsări s-au semnalat anual în luna martie și în sezonul autumnal, perioada uscării lacului, cînd adîncimea apei varia în jur de 10 cm. Primăvara predominau *Anatidae* și *Rallidae* iar toamna aveau preponderență *Ardeidae*, *Charadriidae*, *Scolopacidae* și *Laridae*. Fluctuațiile avifaunei atît sub aspect calitativ cît și cantitativ, au fost determinate de factorul trofic dependent la rîndul său de variațiile nivelului apei.

Avînd în vedere faptul că lucrarea precedentă a tratat mai mult speciile cuibăritoare, considerăm oportun consemnarea unor date cifrice ale unor specii mai frecvente: *Egretta alba alba* (L.) — 210 ex. (20.07.1971); 16 ex. (30.08.1973), *Cygnus olor* (Gm.) — 182 ex. (17.04.1971); 16 ex. (24.03.1973), *Anas platyrhynchos platyrhynchos* L. — 320 ex. (17.03.1971); 140 ex. (30.07.1973), *Anas crecca crecca* L. — 200 ex. (31.03.1971); cca 2.000 ex. (30.07.1973), *Anas querquedula* L. — cca. 400 ex. (31.03.1971); cca 1.500 ex. (30.07.1973), *Fulica atra atra* L. — cca 1.200 ex. (31.03.1971) și cca 300 ex. cu pui (03.07.1973), *Plegadis falcinellus* (L.) — 133 ex. (03.07.1973). Concentrări relativ importante s-au constatat și la alte specii, cum ar fi: *Aythya ferina* (L.), *Tringa totanus totanus* (L.), *Limosa limosa limosa* (L.), *Larus ridibundus* L., *Turdus pilaris* L. etc.

În perioada la care ne referim, au mai fost observate 22 de specii noi pentru această zonă, totalizînd cu cele consemnate în prima perioadă, 111 specii, iar la celelalte 16 specii cuibăritoare s-a mai adăugat 2: *Podiceps griseigena griseigena* (Bodd.) și *Cygnus olor* (Gm.).

În continuare ne vom ocupa numai cu speciile noi observate.

1. *Podiceps griseigena griseigena* (Bodd.). După 3 ani de observații sistematice, pentru prima dată corcodelul gît roșu a fost semnalat pe data de 24.03.1973, cînd 6 ex. executau mișcări caracteristice paradei nupțiale. Mai tîrziu, numărul acestora a crescut (32 ex. pe data de 02.04.1973) iar pe 14.05.1973 s-au găsit cuiburi cu 2—4 ouă.
2. *Pelecanus crispus* Bruch. Pe data de 12.04.1974, un stol de 24 ex. zbura pe direcția N—E.
3. *Platalea leucorodia leucorodia* L. Prezintă o singură apariție la 30.7.1973, într-un număr de 37 ex., împreună cu egrete mici, țigănuși și mulți fluerari.
4. *Cygnus cygnus* (L.) Un ex. tînăr împreună cu 4 *Cygnus olor* (Gm.) a fost observat la 24.03.1973.
5. *Anser albifrons albifrons* (Scop.). Stoluri frecvente se observă toamna și primăvara, în zbor de migrație.
6. *Anas acuta acuta* L. Nu apare în fiecare an. O abundență relativ mare s-a înregistrat în luna aprilie 1972, fiind prezente în stoluri mixte cu *Anas querquedula* L. și *Aythya nyroca* (Güld.).
7. *Accipiter nisus nisus* (L.) Într-un număr de 6 ex. a fost identificat în iarna 1973/1974.
8. *Buteo lagopus lagopus* (Pont.). Apariții solitare în lunile de iarnă.
9. *Circus cyaneus cyaneus* (L.). A apărut izolat iarna.
10. *Falco columbarius aesalon* Tunst. Ca și precedentele specii.
11. *Falco vespertinus vespertinus* L. Apare solitar sau în perechi. Numărul maxim de păsări observate la o ieșire s-a înregistrat la 28.04.1972, cînd un număr de 12 ex. zburau la o mică înălțime în căutarea hranei.
12. *Perdix perdix perdix* (L.). Se observă în fiecare an, primăvara, în zona de trecere dintre stuf și teren agricol.
13. *Grus grus grus* (L.). Se observă în timpul migrației de primăvară (martie-aprilie). Între 20 și 22.04.1974 au trecut către NE peste 600 ex. în 15—20 stoluri.
14. *Charadrius dubius curonicus* Gmel.,
15. *Tringa totanus totanus* (L.),
16. *Tringa stagnatilis* (Bechst.). Charadriiformele amintite sînt prezente în perioadele de secare a lacului, biotopul oferind condiții trofice optime acestui grup.
17. *Phalaropus lobatus* (L.). O singură apariție la 30.07.1973, 2 ex.
18. *Columba oenas oenas* L. Apare în zona de trecere dintre stuf și teren agricol.
19. *Asio otus otus* (L.). Posedăm cîteva observații din lunile de iarnă privind specia.
20. *Remiz pendulinus pendulinus* (L.). A fost observat în februarie și martie (12.02 și 14.03.1973) în număr redus.
21. *Luscinia megarhynchos megarhynchos* C.L. Brehm. O singură observație din 10.10.1972.
22. *Fringilla montifringilla* L. Un stol mic la 15.03.1973.

Din observațiile efectuate în cei 4 ani (1971—1974) rezultă concluzia certă, că ornitofauna lacului Zagher, bogată în anii precedenți atît sub raport calitativ cît și cantitativ, se află în prezent în puternic regres, deși acet biotop nu a suferit transformări radicale. Cu toate că am indicat 22 de specii nou intrate în acest biotop, totuși numărul total de specii la ultimele observații au fost cu mult mai mic, lipsind multe elemente din perioada precedentă. Explicația se află în presiunea exercitată de activitățile omului și anume: pășunatul, recoltarea stufului, pomparea apei și braconajul.

RÉSUMÉ

L'auteur continue les investigations entreprises à partir du janvier et jusqu'au mois d'octobre 1971 pendant la période novembre 1971 — mai 1974 et il fait systématiquement des observations ornithologiques.

Pendant cette deuxième étape des observations il signale 22 espèces nouvelles qui ne figurent pas dans la première partie de son étude. Parmi ces 22 espèces nouvelles il y a 2 espèces qui nidifient. L'auteur traite le problème de la dynamique de l'ornithofaune en corrélation étroite avec la transformation du biotype respectif. On constate une involution du lac ce qui entraîne la regression qualitative du nombre des oiseaux.

Cette regression est due premièrement à l'action de l'homme : le pacage, le ramassage du roseau, le braconnage et surtout le pompage de l'eau qui est utilisée dans l'industrie.

BIBLIOGRAFIE

1. MARINOV, M. (1973) : Date preliminare asupra ornitofaunei lacului Zaghen (I.) Peuce, Tulcea.
2. +++++ : Nomenclatorul păsărilor din România. Ed. Acad. R.S.R., București.